

Makúch: Vklady ľudí v bankách sú v bezpečí

Branislav Toma - Pravda, 13. 6. 2012, s. 13.

Európska komisia navrhuje umožniť zahraničným matkám odčerpať peniaze z kapitálovo silných slovenských bánk. Národná banka Slovenska to kritizuje s tým, že záchrana bankovej skupiny by potom mohla mať prednosť pred záchranou jednej jej časti napríklad dcérskej spoločnosti. Zatiaľ ide len o diskusiu a ľudia sa podľa guvernéra Národnej banky Slovenska Jozefa Makúcha o svoje peniaze v bankách báť nemusia.

Čo sa stane, ak zahraničné matky stiahnu peniaze zo slovenských bánk? Neohrozí to vklady ľudí?

Myslím si, že spájať zachraňovanie zahraničných bánk s vkladmi na Slovensku je dosť násilná konštrukcia. Slovenský bankový sektor je autonómny s vlastnou reguláciou a pravidlami. O direktíve umožňujúcej uprednostniť zachraňovanie bankovej skupiny pred dcérskou bankou sa zatiaľ len diskutuje. Nič ešte nebolo prijaté a sú možné viaceré riešenia. Zatiaľ by som teda ešte nerobil účet vyplývajúci zo zavedenia tejto direktívy. V súčasnosti Národná banka Slovenska nemá žiadnu obavu o vklady slovenských obyvateľov. Banky sú stabilné a kritériá na kapitálovú primeranosť práve pre sprísnené pravidla nášho bankového dohľadu spĺňajú na vyššej úrovni, ako je to bežné v okolitých krajinách.

V súvislosti s krízou sa ozývajú hlasy ekonómov i politikov radiacich ľuďom previesť svoje úspory na inú menu, napríklad švajčiarsky frank. Je to rozumné?

Pokladám za úplný nezmysel, aby si ľudia vybrali svoje eurové vklady a ukladali ich v inej mene. Po prvé prídu o peniaze za prevod a po druhé stačí si spomenúť, aké problémy narobilo susednému Maďarsku ukladanie vkladov či branie úverov v inej ako domácej mene. Nakoniec na tom nikto nezarobil. Čo sa týka samotného švajčiarskeho franku, ten je od jesene minulého roku pevne viazaný na euro. Švajčiarska centrálna banka teda robí intervencie na to, aby bol kurz udržaný na úrovni 1,20 eura za jeden švajčiarsky frank. Tu naozaj nie je žiadny dôvod na výmenu, keďže kurz je garantovaný pevne a nie je možné zarobiť na posilňovaní franku. Euro je dôveryhodná mena, keďže ak by jej Švajčiari neverili, mohli sa pevne pripnúť na americký dolár či japonský jen.

V budúcnosti by tiež malo byť umožnené zachraňovať zahraničné banky i zo slovenského fondu ochrany vkladov. Neprídeme teda nakoniec o peniaze vo fonde ochrany vkladov?

Opäť je predčasné hodnotiť mechanizmus, ktorý ešte nie je na svete. Je veľa rozpracovaných variantov a najčastejšie spomínanou možnosťou je, že európsky fond ochrany vkladov by sa týkal len systémovo dôležitých bánk. Medzi nimi nie je žiadna slovenská banka, čiže dosah na slovenský fond ochrany vkladov by pri presadení takéhoto riešenia nemal byť žiadny.

Slovensko sa zaručilo za pomoc Írom, Portugalcom, Grékom a najnovšie pomôžeme aj Španielom. Neohrozí pomoc slovenské verejné financie?

Celý záchranný systém je postavený tak, aby Európu posilňoval a nie oslaboval. Skôr mám do budúcnosti obavy z toho, že čo bude s malými otvorenými ekonomikami, ak

ostanú osamotené. Či už ide o Grécko, alebo Slovensko, izolácia spojená s odchodom od eura môže ekonomiky vrátiť z pohľadu životnej úrovne o niekoľko desiatok rokov dozadu.

Prežije podľa vás euro vo všetkých súčasných štátoch?

Na túto tému nebudem špekulovať. Je to rozhodnutie a zodpovednosť jednotlivých členských štátov, či chcú naďalej euro používať. Euro je stabilná mena a súčasná kríza nie je krízou eura, ale neplatenia dlhov, čo je bez ohľadu na to, v akej mene je dlh denominovaný. Kríza teda nie je krízou prežitia eura, ale obnovenia dôvery.

Európska centrálna banka prostredníctvom lacných trojročných úverov sprístupnila európskym finančným domom nové peniaze v objeme jedného bilióna eur. Kedy sa tieto peniaze prejavia v reálnej ekonomike?

Prínos neštandardných opatrení eurosystému a ich pozitívny vplyv na rast objemu úverov sa v plnej miere prejaví až časom, po oživení dopytu. V tejto súvislosti je potrebné poznamenať, že druhá trojročná dlhodobější refinančná operácia sa uskutočnila ešte len v úvode marca 2012. Rozhodnutie ECB poskytnúť bankám trojročné zdroje zabezpečilo banky proti riziku ostať bez likvidity. Tieto peniaze neostávajú v úložkách, ale cirkulujú v ekonomike. Banky, ktoré si požičali peniaze z ECB, nie sú tie isté, ako tie, ktoré v ECB zdroje ukladajú.

Ako sa peniaze požičané od ECB dostávajú do reálnej ekonomiky?

Ako naznačil aprílový prieskum (bank lending survey), sprísnenie úverových štandardov bankami eurozóny sa v prvom kvartáli 2012 výrazne znížilo v porovnaní s koncom roka 2011, a to tak pre úvery pre nefinančné korporácie, ako aj pre úvery domácnostiam. Dopyt po úveroch ostal utlmený aj v prvom kvartáli 2012, čo odráža slabú ekonomickú aktivitu a pokračujúci proces bilančných úprav v nefinančných sektoroch. Prínos neštandardných opatrení eurosystému a ich pozitívny vplyv na rast objemu úverov sa v plnej miere prejaví až časom, po oživení dopytu. V tejto súvislosti je potrebné poznamenať, že ECB požičiava bankám peniaze za pevnú sadzbu a v objeme, aký požadujú, pričom si nekladie žiadne ďalšie podmienky a neurčuje bankám, na aký účel majú byť prostriedky využité. O použití finančných prostriedkov rozhodujú samotné banky.

Nemusia sa ľudia obávať pri takýchto vysokých pôžičkách pre európske banky vysokej inflácie?

Miera inflácie v roku 2012 pravdepodobne zostane nad úrovňou dvoch percent. Rada guvernérov očakáva, že vývoj cien v strednodobom horizonte, relevantnom z hľadiska menovej politiky, zostane na úrovni zodpovedajúcej cenovej stability. Strednodobé inflačné očakávania pre hospodárstvo eurozóny musia zostať pevne ukotvené na úrovni zodpovedajúcej cieľu Rady guvernérov udržiavať mieru inflácie v strednodobom horizonte na úrovni nižšej alebo blízkej dvom percentám. Na základe súčasných cien komoditných futures by ročná miera inflácie mala opäť klesnúť pod úroveň dvoch percent začiatkom roka 2013. Rada guvernérov bude preto venovať osobitnú pozornosť akýmkoľvek známkam toho, že sa vyššie ceny energií premietajú do miezd, ziskov a cenotvorby. Eurosystém v posledných mesiacoch zaviedol niekoľko štandardných i neštandardných opatrení menovej politiky. Ich kombinácia prispela k stabilizácii finančného prostredia a zlepšeniu transmisie menovej politiky. Ďalší vývoj je naďalej potrebné pozorne sledovať. Zároveň je dôležité pripomenúť, že všetky neštandardné opatrenia menovej politiky majú dočasný charakter a že k

dispozícii sú všetky potrebné nástroje na rúzne a včasné riešenie inflačných rizík ohrozujúcich strednodobú cenovú stabilitu.